

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ กับครูต้นแบบ”

การจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“การเรียนรู้สังคมศึกษาอย่างมีความสุข”

ครูสิริมา กลิ่นกุหลาบ ครูต้นแบบ ปี 2542

วิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

(สังคมศึกษา)

ระดับ ประถมศึกษา

สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

สำนักนายกรัฐมนตรื

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “การเรียนรู้สังคม
ศึกษาอย่างมีความสุข”

โดย ครูสิริมา กลิ่นกุหลาบ, กรุงเทพฯ : 2545.

54 หน้า

ISBN 974-241-381-9

1. ปฏิรูปการเรียนรู้ 2. สิริมา กลิ่นกุหลาบ 3. ชื่อเรื่อง

**“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ การสอนแบบ “การเรียนรู้สังคมศึกษาอย่างมีความสุข”**

โดย ครูสิริมา กลิ่นกุหลาบ

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 40/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2545

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ บริษัท ดับบลิว. เจ. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

199/19 ถนนวิภาวดีรังสิต พญาไท กทม.

โทรศัพท์ 0-2616-3400-5

....การที่จะให้งานประสานกันนั้น” มีหลักสำคัญอยู่ว่า ทุกฝ่ายจะต้องไม่แบ่งแยกกัน ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน แต่ละฝ่ายแต่ละคนต้องทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหวังผลสำเร็จในการทำงานยิ่งใหญ่กว่าสิ่งอื่น ความบริสุทธิ์ใจและความมุ่งหมายอันเที่ยงตรงเป็นอย่างเดียวกันนั้น จะทำให้เข้าใจกันได้ ผู้ใดมีหน้าที่และความสามารถอย่างไรก็จะทำตามหน้าที่และความสามารถอย่างนั้น ให้ประสานสอดคล้องกันได้โดยอัตโนมัติ ความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จก็จะบังเกิดตามมา.....

พระบรมราชาบาท ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
10 กุมภาพันธ์ 2522

คำนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาครูเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสาร “**ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ**” นี้ เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนของตน ที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญและมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

ธีระ ธีระ —
ธีระ ธีระ .
(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
กว่าจะเป็นครูต้นแบบ	1
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5
การสอนแบบ : เรียนสังคมศึกษาอย่างมีความสุข	5
รูปแบบ และขั้นตอนการสอน	6
ตัวอย่าง แผนการสอน	13
ตัวอย่าง ใบงาน	16
ตัวอย่าง การวิเคราะห์หลักสูตร	18
ตัวอย่าง แบบประเมินแผนที่มโนทัศน์	20
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	21
การจัดการเรียนการสอน โดยโครงการแบบสำรวจ	26
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	33
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	34
ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน	35
จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง	39
แนะนำครูต้นแบบ ปี 2542	45
คณะผู้ดำเนินการ	46

การจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“เรียนสังคมศึกษา
อย่างมีความสุข”

กว่าจะเป็น... ครูต้นแบบ

ครูสิริมา กลิ่นกุหลาบ เกิดที่อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2494 เป็นบุตรคนโตของ นายนิคม และนางอรุณ ดวงเนตร จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คุณวุฒิ กศ.บ. วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาโทภาษาอังกฤษ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก เมื่อปี 2517 สมรสกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ รับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ไม่มีบุตรด้วยกัน

รับราชการตำแหน่งครูโรงเรียนชุมชนวัดศีลขันธาราม(วิทยาคม) สำนักงานประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง สำนักงานประถมศึกษาจังหวัด อ่างทอง ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2517 เป็นเวลา 22 ปี จึงย้ายติดตามคู่สมรส มาทำงานที่จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียน วัดไทรใหญ่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไทรน้อย สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ตลอดเวลา 25 ปี ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ครูสายผู้สอน โดยสอน นักเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา มีผลการปฏิบัติงานในด้าน

การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน การฝึกภาคปฏิบัติ การให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ คู่คุณธรรม

ผลงานที่ปรากฏในวงวิชาการ ในเรื่องสื่อเอกสารได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้อัน ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 เรื่องด้วยกัน ดังนี้

- 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์
 - 2) บทเรียนสื่อประสม เรื่องศิลปวัฒนธรรม
 - 3) บทเรียนสื่อประสม เรื่องบุคคลที่สำคัญ
 - 4) เอกสารประกอบการสอน เรื่องอ่างทองทุ่งประวัติศาสตร์ และสมรภูมิสงครามในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- รางวัลที่เคยได้รับ เป็นรางวัลประเภทครูผู้สอน ระดับประเทศ ระดับกระทรวง ระดับกรม ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ดังนี้
- 1) ปี 2542 ครูต้นแบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 - 2) ปี 2541 นักวิชาการชั้นนำ กองวิชาชีพรู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จังหวัดอ่างทอง
 - 3) ปี 2539 บุคคลดีเด่น ประเภทครูผู้สอน กระทรวงศึกษาธิการ
 - 4) ปี 2539 ครูสังคมศึกษาดีเด่น จังหวัดอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในวันประถมศึกษาแห่งชาติ
 - 5) ปี 2539 ผู้สอนดีเด่น สำนักงานการศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง สำนักงานการศึกษา จังหวัดอ่างทอง
 - 6) ปี 2539 บุคคลดีเด่น ประเภทครูผู้สอน จังหวัดอ่างทอง

7) ปี 2538 ครูผู้สอนยอดเยี่ยมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง

8) ปี 2533 ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตดีเด่น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ทอง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง

9) ปี 2529 ครูดีเด่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

10) ปี 2529 ครูดีเด่น จังหวัดอ่างทอง จากผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

11) ปี 2530 รางวัลที่ 1 สื่อเอกสารชุดประชากรศึกษา จังหวัดอ่างทอง

12) ปี 2535,2533,2529 รับรางวัลห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในงานวันประถมศึกษาแห่งชาติ

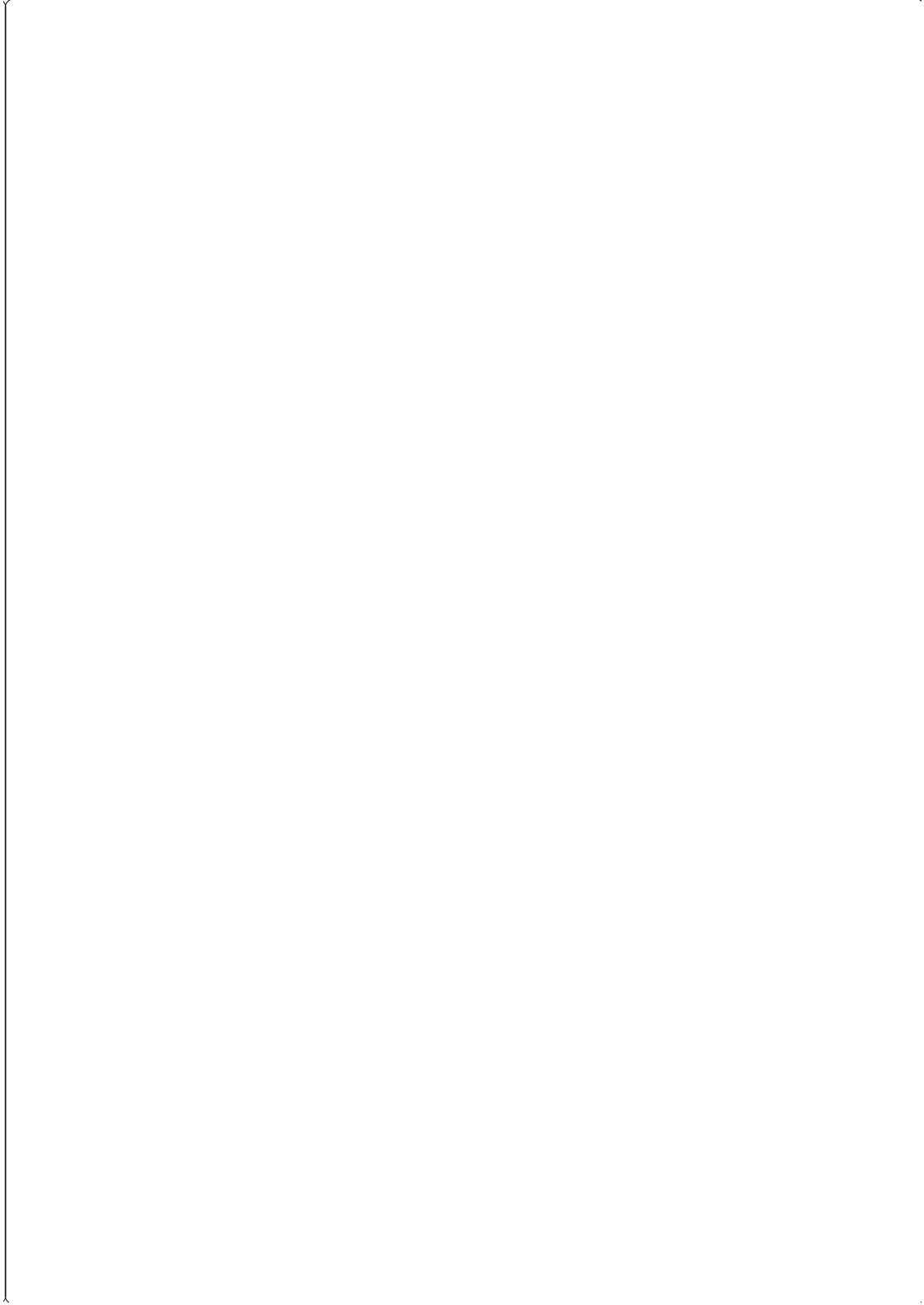
นอกจากนี้ ยังมีรางวัลจากการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ที่นักเรียนได้รับจากกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

1) โครงการแข่งขันคนเก่งในโรงเรียนท้องถิ่น สาขาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันดับ 3 ระดับประเทศ

2) แข่งขันตอบปัญหาสารานุกรม อันดับที่ 1 ระดับจังหวัด 3 ปี ชมเชยระดับเขตการศึกษา

3) แข่งขันตอบปัญหาธรรมะอันดับที่ 1 ระดับจังหวัด 2 ปี ชมเชยระดับเขตการศึกษา

- 4) การประกวดหนังสือเด็ก ได้รับรางวัลชมเชยระดับชาติ 1 ปี
- 5) แข่งขันการตอบปัญหาดาราศาสตร์ อันดับที่ 1 ระดับจังหวัด 3 ปี ชมเชยระดับเขตการศึกษา 2 ปี
- 6) การแข่งขันการเล่านิทานคุณธรรมโดยใช้หุ่นมือ อันดับที่ 1 ระดับจังหวัด 3 ปี

การจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

เรียนสังคมศึกษา อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนแบบ “เรียนสังคมศึกษาอย่างมีความสุข”
นี้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคม
ศึกษา) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกิดจากการพัฒนา โดยการผสม
ผสานแนวคิด แนวปฏิบัติ และนำไปใช้กับนักเรียน

รูปแบบ และวิธีการสอน

เรียนสังคมศึกษา
อย่างมีความสุข

รูปแบบ และขั้นตอนการเรียนการสอน รูปแบบการสอนมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ๑. คุณธรรมนำทาง
- ๒. คิดอย่างสร้างสรรค์
- ๓. ร่วมกันสร้างความรู้
- ๔. หนูมีผลงาน

ขั้นที่ 1 คุณธรรมนำทาง

คุณธรรมนำทาง เป็นกิจกรรม 5 นาที ก่อนเรียน ที่เอื้อต่อการเป็นคนดีแบบยั่งยืน กล่าวคือ ครูให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์การกระทำของตนเอง เด็กได้พิจารณาตนเอง ยอมรับความจริง และสรุปผลการกระทำของตนเองในแต่ละวัน ว่าได้กระทำความดีงาม หรือกระทำในสิ่งที่ต้องปรับปรุงตนเองในด้านใดบ้าง บันทึกผลลงในสมุดประจำตัว “ช่วงหนึ่งในชีวิตฉัน”

ตัวอย่าง แบบบันทึกคุณธรรมนำทาง

สิ่งที่เป็นความดีงาม	สิ่งที่ต้องปรับปรุง
สวดมนต์กับยาย แบ่งขนมให้เพื่อน	1. พูดคำหยาบ 2. ไม่ช่วยงานกลุ่ม

การจัดกิจกรรมคุณธรรมนำทาง มีผลการพัฒนาในทางที่ดี ครูใช้กิจกรรมคุณธรรมนำทางแก้ปัญหานักเรียน ในเรื่องการพูดปด ไม่ยอมรับความจริง นำมาเขียนเป็นรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการศึกษาสภาพผู้เรียนเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การยอมรับตนเอง และผู้อื่น

ขั้นที่ 2 คิดอย่างสร้างสรรค์

คิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะในการคิด ด้วยกลวิธีในการสอดแทรกความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความคิด ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงการคิดในชั้นสูงในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก่อนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนและในการเรียนเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

กลวิธีการเรียนการสอนความคิดสร้างสรรค์

กลวิธีการคิดสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ “คิดเล่น.. ก่อนเรียน” และ “คิดเรียน..เรียนคิด”

1. คิดเล่น..ก่อนเรียน

คิดเล่นก่อนเรียน เป็นกิจกรรมการคิดก่อนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการทนายปัญหาที่มีคำขึ้นต้นว่าอะไรเอ่ย หรือการเล่น อย่างมีความเป็นเหตุเป็นผล ในคำคล้องจองที่มีคำถามว่า ทำไม คำตอบ คือ จำเป็นต้องเพราะ เช่นครูขึ้นต้นว่า ..พระยาพิชัยเอ๋ย ทำไม ดาบหัก นักเรียนจะช่วยกันตอบว่า จำเป็นต้องหักเพราะ พม่ามาบุก..... เป็นต้น “กิจกรรมคิดเล่นก่อนเรียน” นอกจากจะฝึกการคิดหาคำตอบ ด้วยเหตุผลแล้ว ยังเป็นการสร้างความผูกพัน ต่อครู ต่อการเรียนที่มีความสุข การที่นักเรียนได้คิดอย่างสนุก มีความสุขต่อการได้คิด จะช่วยส่งผลดีต่อ กระบวนการคิดที่สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ตามสาระของหลักสูตร

2. คิดเรียน.....เรียนคิด

คิดเรียน...เรียนคิด เป็นกิจกรรมการคิด ที่สอดแทรกในการ จัดการเรียนการสอนโดยปกติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีกลวิธีการ เรียนการสอนใน 3 มิติ คือ มิติที่ 1 ด้านเนื้อหา มิติที่ 2 ด้านพฤติกรรม การเรียนการสอนของครู และมิติที่ 3 ด้านพฤติกรรมกรเรียนของ นักเรียน

มิตินี้ 1 ด้านเนื้อหา

สอนความคิดสร้างสรรค์ โดยยึดหลักสูตรเป็นแกนทำการ สอดแทรกความคิด ด้วยกระบวนการสอนลงในสาระเนื้อหา เช่น การสอน ให้เกิดจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์คุณและโทษ การตัดสินใจ โดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ

มิตินี้ 2 ด้านพฤติกรรมการสอนของครู

ครู สร้างสถานการณ์ ระบุสิ่งที่บอก สิ่งเปลี่ยนแปลงจาก อดีตสู่ปัจจุบัน ตั้งคำถามที่ขั้วให้คิด ให้สรุปข้อคิด การสร้างงานใหม่ การ แสดงความรู้สึก การให้หาคำตอบโดยนึกถึงผล หรือผลกระทบที่เกิดกับ ตนเองและผู้อื่น แสดงความรู้สึกจากภาพ จากเพลง จากสถานการณ์จริง ในชุมชนและประเทศชาติ เป็นต้น

มิตินี้ 3 ด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ให้นักเรียนฝึกคิด คิดริเริ่ม คิดจินตนาการ คิดคล่อง ซึ่งนำไปสู่การคิดสร้างงานแปลกใหม่ ร่องรอยเหล่านี้ ปรากฏในชิ้นงาน/ผลงาน ของนักเรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมกันสร้างความรู้

ร่วมกันสร้างความรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมมือกัน จัดการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนการสอน วิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาหลัก วางแผนการเรียนรู้ตาม ข้อตกลงของกลุ่ม หรือการวางแผนการเรียนรู้ด้วย ตนเอง การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง ดังนั้น ในการ ทำการสอนครูจะใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ซึ่งในความหลากหลายมุ่ง

เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข ตามความต้องการและตามความสนใจ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เรียนรู้จากปัญหา และภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนรู้โดยโครงการ การบูรณาการกิจกรรม เนื้อหาสาระ เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ โดยยึดหลักสูตรเป็นแกน

จากขั้นตอนการเรียนรู้ดังกล่าว ก่อให้เกิดผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของนักเรียน เช่น แผนผังความคิด หนังสือเล่มเล็ก หนังสือเล่มจิ๋ว โครงการ หนังสือยึด นิทาน เกม ซึ่งเป็นขั้นตอน หนูมีผลงาน นั่นเอง

การร่วมกันสร้างความรู้ จึงเป็นความร่วมมือวางแผนจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายของครูและนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างความรู้ ดังนี้

- ๑ นักเรียนและครู ร่วมกันวางแผนการเรียนรู้
- ๑ นักเรียน เลือกรับสาระอย่างอิสระตามความสนใจ
- ๑ นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ เลือกวิธีการสร้างความรู้ หาแหล่งเรียนรู้ กำหนดระยะเวลาทำงาน ออกแบบสร้างชิ้นงานและประเมินผลด้วยตนเอง
- ๑ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ด้วยการแสดงนิทรรศการ หรือรายงานหน้าชั้น
- ๑ สรุปความรู้ความสามารถ ด้วยวิธีการต่าง ๆ
- ๑ นักเรียน วัดและประเมินผลด้วยตนเอง

การจัดการเรียนการสอน โดยตั้งหัวข้อเรื่อง ตั้งคำถาม

เป็นกิจกรรมที่นำคำถามไปใช้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ หาเหตุผลและหาคำตอบต่างๆ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ความคิด และเจตคติที่ต้องการเช่นการสอนข่าวและเหตุการณ์ การสอน ประวัติศาสตร์ ศาสนา และบุคคลที่สำคัญ

การดำเนินการสอนในครั้งแรก นักเรียนจะนิ่งหมด ไม่มีคำตอบ โดยเฉพาะเด็กเก่งกลัวตอบผิด กลัวอาย แต่เด็กในระดับกลางจะคิดได้แปลก คิดได้มากกว่า ครูจะรอคอยคำตอบ ไม่รีบบอกความจริง ไม่บอกคำตอบที่ถูก ไม่เน้นว่าคำตอบที่ถูกจึงจะได้คำชม ครูจะให้การเสริมแรงทุกๆ คำตอบ ถ้ายังไม่ตรงไม่ถูกจะใช้คำพูดชักนำ โน้มน้าวให้มองเห็นแนวทาง จนได้คำตอบที่ถูกต้อง ครูและเพื่อนจะปรบมือให้ คำถามเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ทำไม อย่างไร ผลกระทบเกิดกับใคร หาแนวทางแก้ไขอย่างไร มีเหตุผลอะไร มาสนับสนุน เสนอแนวคิดซี จะเป็นคำถามที่นักเรียนเกิดความเคยชิน เมื่อเพื่อนตอบคำถามครูไม่ชัดเจน เขาจะถามกันเองทันทีว่าเพราะอะไร และเมื่อการรายงานหน้าชั้นเรียน เปิดโอกาสให้อภิปรายซักถาม นักเรียนจะมีคำถามที่นำไปสู่การคิดเป็นส่วนใหญ่

ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีตั้งคำถาม ตั้งหัวข้อเรื่องให้คิด และวิเคราะห์ ทำให้ความคิดของนักเรียนเป็นอิสระ ได้สิ่งสร้างสรรค์ ได้คำตอบที่ไม่ตรงตำรา แต่ได้ความหมายที่ลึกซึ้ง เช่น การเรียนการสอนเรื่องศาสนาพุทธ ครูตั้งคำถามว่าศาสนาดีอย่างไร คำตอบที่ได้รับแสดงถึงการคิดของเด็กว่า “ศาสนาเปลี่ยนความทุกข์ ให้เป็นความสุข” หรือเช่น ครูให้นักเรียนดูภาพ พระพุทธรูปแล้วถามว่า “เมื่อนักเรียนดูภาพแล้วนึกถึงสิ่งใด” คำตอบที่ได้คือ “นึกถึงความสงบ” เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ร่วมกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน งานกลุ่มไม่มีความคงที่สับเปลี่ยนไปตาม ลักษณะของกิจกรรม ครูใช้วิธีการเข้ากลุ่มในรูปแบบต่างๆ กันเพื่อแก้ปัญหา การเข้าชั้น การยึดติดกลุ่มเพื่อน ซึ่งไม่ใช่วิถีชีวิตตามธรรมชาติของสังคม นักเรียนต้องพบปะร่วมงานกับคนในหลายลักษณะ ให้มีการสับเปลี่ยน หน้าที่ของประธาน เลขานุการ กรรมการ โดยไม่ยึดติดว่าเด็กเก่งจะต้องเป็น ประธานเสมอ การสับเปลี่ยนหน้าที่เป็นการทำให้เด็กเกิดการยอมรับ การมีส่วนร่วมเด็กทุกคนจะร่วมมือกัน เพราะผลสำเร็จของงานเป็นผลสำเร็จของ ทุกคน

ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอว์ 2 เทคนิคนี้ มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 5-6 คน นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนสนใจในหัวข้อย่อยใน บทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อ เดียวกันจะไปรวมกันศึกษา อภิปราย หาวิธีนำเสนอ สร้างข้อสรุปด้วยกัน แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตน เล่าให้เพื่อนฟังในเรื่องที่ไปศึกษามา ผลการสอบ หรือการทำแบบฝึกหัดเป็นคะแนนของกลุ่ม เทคนิคนี้ เหมาะกับการเรียน สังคมศึกษาในเนื้อหาที่ไม่มากนัก และสามารถแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่องๆ ได้ เช่น ประวัติพระพุทธเจ้า พุทธสาวก พระราชนิพนธ์กิจของพระมหากษัตริย์ และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ตัวอย่าง แผนการสอน

แผนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง พระพุทธศาสนา

.....

สาระสำคัญ

ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติไทย เราชาวไทยทุกคนที่นับถือ
พุทธศาสนา ควรศึกษาและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี เพื่อความ
สงบสุขของตนและสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกประวัติพระพุทธเจ้าตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานได้
2. บอกความสำคัญของสังเวชนียสถาน 4 ได้
3. ทำแผนผังประมวลความรู้ และสร้างชิ้นงานได้
4. มีทักษะในการทำงานกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบ

ภาระงาน

1. เขียนแผนผังประมวลความรู้แสดงเรื่องพุทธประวัติ
2. สร้างชิ้นงานเรื่องความประทับใจในพุทธศาสนา
3. การนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำภาพพระพุทธรูปให้นักเรียนสังเกต แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ สังเกตภาพแล้วนึกถึงสิ่งใด เคยกราบพระพุทธรูปองค์นี้หรือไม่ รู้สึกอย่างไรต่อภาพนั้น 2. ครูให้นักเรียนเสนอชื่อเพื่อนที่เรียนเก่ง จำนวน 4 คนให้เป็นแกนนำของกลุ่ม นักเรียนเข้ากลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสังเกตภาพแล้วตอบคำถาม 2. นักเรียนเลือกเพื่อนได้ 4 คน เป็นแกนนำของ กลุ่ม 4 กลุ่ม นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มนี้เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group)
<p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูให้ประธานกลุ่มเสนอชื่อสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่กำหนดไว้ 2. ศึกษาเรื่องเดียวกันเป็นกลุ่มใหม่เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ให้สมาชิกศึกษาไปความรู้ 3. ครูให้ผู้เชี่ยวชาญกับกลุ่มบ้านเสนอความรู้ ที่ได้มาต่อกลุ่ม บันทึกผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประธานเสนอชื่อแบ่งงานเพื่อให้เพื่อนในกลุ่ม สมัครเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่อไปนี้ -ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข 1 ศึกษาเรื่องประสูติ -ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข 2 ศึกษาเรื่องตรัสรู้ -ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข 3 ศึกษาเรื่องปรินิพพาน -ผู้เชี่ยวชาญหมายเลข 4 ศึกษาเรื่อง สังเวชนียสถาน 4 2. ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 กลุ่มศึกษาไปความรู้ อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันวางแผน ทำแผนผังประมวลความรู้ 3. ผู้เชี่ยวชาญหมุนเวียนกันบรรยายความรู้ที่ได้ ศึกษาให้สมาชิกในกลุ่มบ้านโดยมีเลขานุการ กลุ่มจดบันทึกรวบรวมไว้ สมาชิกถามและ ตอบในสิ่งที่สงสัย ร่วมกันสร้างแผนผัง ประมวลความรู้ โดยใส่รายละเอียดของเรื่อง

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
4. ให้กลุ่มนำเสนอผลงาน	4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแผนผังประมวลความรู้ต่อชั้น
ขั้นสรุป 1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยใช้คำถามนำ 2. ให้นักเรียนสร้างชิ้นงานตามความสนใจในเรื่อง “ความประทับใจในพระพุทธศาสนา” 3. นักเรียนทำแบบทดสอบคะแนนของสมาชิกทุกคนรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม	1. ร่วมสรุปและตอบคำถาม 2. ร่วมกันสร้างชิ้นงานตามข้อตกลงของกลุ่มอย่างหลากหลาย 3. ทำแบบทดสอบ ตรวจสอบแบบทดสอบประเมินชิ้นงานด้วยตนเอง และโดยเพื่อน

ชิ้นงาน/หลักฐาน/ผลงาน

1. แผนผังประมวลความรู้
2. ชิ้นงานเรื่องความประทับใจในพระพุทธศาสนา
3. แบบทดสอบเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพพระพุทธชินราช
2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม บทเรียนด้วยตนเองเรื่องพระพุทธศาสนา
3. ใบความรู้
4. ใบงาน

แหล่งเรียนรู้

ห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

วิธีวัด	เครื่องมือวัด	ผู้วัด
1. สังเกต 2. ตรวจสอบผลงาน	- แบบสังเกต - แผนผังประมวลความคิด - ชิ้นงานที่หลากหลาย - แบบทดสอบ	- ครู - ครู ตนเอง เพื่อน

(ลงชื่อ)..... ผู้ตรวจแผนการจัดการกิจกรรม

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตัวอย่าง ใบงาน

เรื่อง พุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานกลุ่ม และเรียนรู้ร่วมกันได้
2. เพื่อให้สามารถศึกษาหาความรู้ และเสนอผลของการศึกษาหาความรู้กับเพื่อนได้
3. เพื่อให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ นำเสนอเป็นแผนผังประมวลความรู้
4. เพื่อให้นักเรียนร่วมกันสร้างผลงาน ตามข้อตกลงของกลุ่มได้

กิจกรรม

1. แบ่งนักเรียน ออกเป็น 4 กลุ่ม เรียกว่า กลุ่มบ้าน ปฏิบัติกระบวนการกลุ่มให้เรียบร้อย
2. ประธานกลุ่ม มอบหมายเนื้อหาให้สมาชิกตามความเหมาะสม

หรือตามความสมัครใจในเรื่องต่อไปนี้

- ๑ พุทธประวัติตอนประสูติ
 - ๑ พุทธประวัติตอนตรัสรู้และเผยแผ่พุทธศาสนา
 - ๑ พุทธประวัติตอนปรินิพพาน
 - ๑ สังเวชนียสถาน 4
3. ให้นักเรียน ที่ศึกษาเรื่องเดียวกันรวมกลุ่มด้วยกันเรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ”
 4. ให้ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วร่วมกันคิดหาวิธีอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มบ้าน และร่วมกันทำแผนผังประมวลความรู้เป็นงานกลุ่ม
 5. ผู้เชี่ยวชาญกับกลุ่มบ้าน หมุนเวียนกันบรรยายความรู้ที่ได้มา โดยให้เลขานุการ กลุ่มบันทึก
 6. กลุ่มบ้าน ช่วยกันสร้างแผนผังประมวลความรู้ ลงรายละเอียดของเรื่องที่ได้ศึกษา
 7. ตัวแทนกลุ่ม นำเสนอแผนผังความรู้ต่อชั้น
 8. ให้กลุ่มร่วมกันสร้างชิ้นงานตามความถนัดในเรื่อง “ความประทับใจในพระพุทธศาสนา”

เป้าหมาย/ผลงาน/หลักฐาน

แผนผังประมวลความรู้ ชิ้นงาน/ผลงานตามข้อตกลงของกลุ่ม

ตัวอย่าง การวิเคราะห์หลักสูตร

ตาราง การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดแผนการจัดกิจกรรม
และประเมินผล เรื่อง พระพุทธศาสนา

สมรรถภาพ	จุดประสงค์	ภาระงาน	ผลงาน	เครื่องมือ
ความสามารถ - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา - มีทักษะที่พึงประสงค์ - มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1. บอกประวัติพระพุทธเจ้าได้ 2. ทำแผนผังประมวลความรู้และสร้างผลงานได้	- ศึกษา อภิปราย รายงาน ทดสอบ - เขียนแผนผังประมวลความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติและสังเวชนียสถาน - ทำชิ้นงานเรื่องความประทับใจในพระพุทธศาสนา	- แผนผังประมวลความรู้ - ผลงานกลุ่ม	- แบบทดสอบ - แบบประเมินผลงาน ด้วยตนเอง เพื่อนครู - แบบสังเกต - แบบประเมินตนเอง

วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ตาม ป02.

ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อที่ 10. วางแนวทางในการทำงานกลุ่ม

ข้อที่ 11. นำกระบวนการทำงานกลุ่มไปใช้ในการทำงานกลุ่มเป็นประจำ

ข้อที่ 19. รู้และเข้าใจหลักธรรม และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา

ศักยภาพที่ต้องการพัฒนา

1. คนดี
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีนิสัยรักการทำงาน
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. คนเก่ง
 - มีการแสวงหาความรู้
 - สื่อสารกับบุคคลได้ดี
 - มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - รวบรวมความรู้ได้ด้วยตนเอง
 - ประเมินตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. มีความสุข
 - มีความสุขสนุกกับกิจกรรม
 - มีความภูมิใจในความสำเร็จของงาน
 - ชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน

ตัวอย่าง แบบประเมินแผนทิมโนทัศน์

แบบประเมินแผนทิมโนทัศน์ (แผนผังประมวลความรู้)

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

เกณฑ์การพิจารณา/องค์ประกอบของงาน	การลงความเห็น/ข้อวิจารณ์
ข้อมูลถูกต้อง สัญลักษณ์และมาตราส่วนถูกต้องและชัดเจน ระบายสีได้ถูกต้อง สะอาดเรียบร้อย	
คะแนนเต็ม	
คะแนนที่ได้	

ผู้ประเมิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม 4)

4 ข้อมูลถูกต้อง ครบคลุมรายละเอียดที่สำคัญ ลงสีถูกต้องสวยงาม นำเสนอสัญลักษณ์ และมาตราส่วนชัดเจน มีความสะอาดเรียบร้อย

3 ข้อมูลถูกต้อง ครบคลุมรายละเอียดที่สำคัญ สัญลักษณ์และมาตราส่วนถูกต้อง ขาดความสวยงาม ไม่สะอาดเท่าที่ควร

2 ข้อมูลถูกต้อง สัญลักษณ์และมาตราส่วนชัดเจน ลงสีถูกต้องบางส่วน ไม่สวยงาม และไม่สะอาดเท่าที่ควร

1 ข้อมูลถูกต้องบางส่วน สัญลักษณ์และมาตราส่วนไม่ชัดเจน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและการเรียนรู้อย่างเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลา และแบ่งเบาภาระในการสอน ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ประสพการณ์ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตัว ที่แสดงออกถึงคุณธรรมอย่างหลากหลาย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ แบบข้ามกลุ่ม ประสพการณ์ ในวิชาสังคมศึกษา เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สนใจในสถานการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชุมชน ในสังคม เช่น บทเพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทรมหาราชา กรณีศึกษาไฟไหม้ตลาดบางบัวทอง ชุมชนชายคลอง ไทรน้อย ภูเขาชะไทรน้อย ทัศนศึกษาเชิงสร้างสรรค์สวนสัตว์เปิดซาฟารีเวิลด์ เป็นต้น ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในภาวะปกติ จะเป็นการบูรณาการแบบสอดแทรกกับกลุ่มทักษะภาษาไทยในกิจกรรมการฟัง พูด อ่านและเขียน บูรณาการกับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในกรณีการสร้างชิ้นงานที่ต้องวาดภาพระบายสี และการสอดแทรกคุณธรรมที่เน้นความเป็นคนดี เช่น ความรับผิดชอบ ความร่วมมือ และการช่วยเหลือกัน เป็นต้น

การดำเนินการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวเรื่อง ที่จะใช้เป็นแกนในการบูรณาการที่ผู้เรียนสนใจในขณะนั้น
2. วิเคราะห์หัวเรื่อง ให้ได้สาระลงในแผนผังความคิด
3. ครูและนักเรียน ร่วมกันออกแบบการเรียนรู้
4. นักเรียน ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้ร่วมกันจากแหล่งความรู้ตาม

ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน/กลุ่ม เวลาที่ใช้ในการ
เรียนรู้ไม่เท่ากัน

5. นักเรียน สรุปความรู้ด้วยตนเองตามรูปแบบที่ถนัดและพอใจ
6. นำเสนอความรู้ ในรูปแบบที่ตกลงกันอย่างหลากหลาย
7. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเพื่อน และครู โดย
พิจารณาจากประเด็นการเรียนรู้ กระบวนการที่ได้ความรู้
และวิธีการนำเสนอ

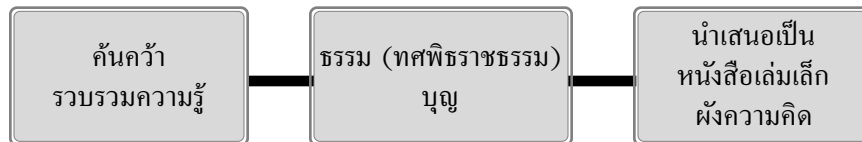
แผนภาพ การบูรณาการหลักสูตร

บูรณาการหลักสูตร

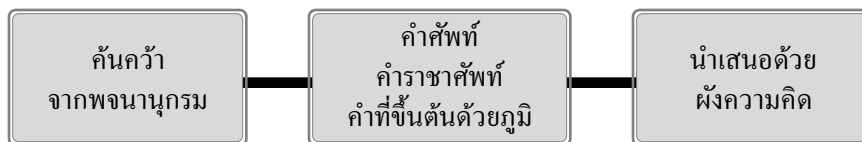
กลุ่ม สปช.

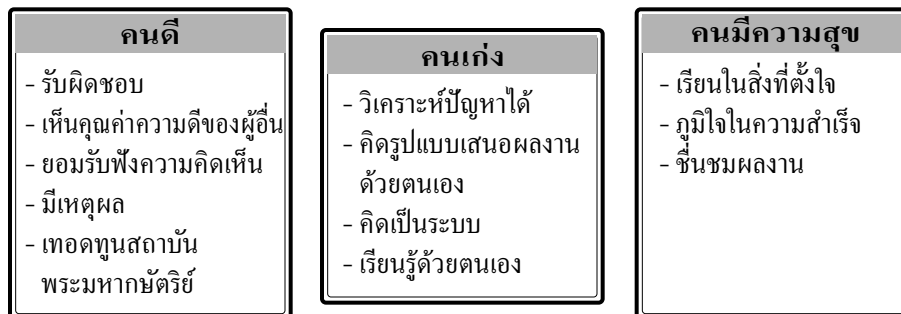
กลุ่ม สทน.

กลุ่มทักษะภาษาไทย

ศักยภาพที่ต้องการพัฒนา

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542
เรื่อง ภูมิแผ่นดินนวมินทรมหาราช

.....

สาระสำคัญ

แผ่นดินไทย และชนชาวไทยมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่ร่วมกันอย่าง
สงบ ร่มเย็น มีเศรษฐกิจพอเพียง ก็ด้วยพระบารมีขององค์พ่อหลวงของเรา
ทุกคน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ค้นคว้าหาความรู้เรื่อง “ ดินดี,ไฟ,ฝน ” ได้
2. ค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ในบทเพลงได้อย่างถูกต้อง
3. บอกความเป็นมาของแผ่นดินไทยและบอกภารกิจของ
ชนชาวไทยได้
4. สร้างชิ้นงาน ผลงานได้อย่างหลากหลายตามความสนใจ

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
<p>-ให้นักเรียนร้องเพลง “ภูมิแผ่นดินนวมินทรมหาราช” และวิเคราะห์ เนื้อเพลง สรุปเป็นสาระการเรียนรู้ร่วมกัน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระตามกลุ่มประสบการณ์</p> <p>-เมื่อนักเรียนได้แนวสาระการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ การค้นคว้าข้อมูล รูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้วยชิ้นงานกำหนดเวลาทำงานและประเมินผล ตามระบบกลุ่ม</p> <p>-ให้นักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มต่อชั้นเรียน</p> <p>-เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มรายงานเรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนทุกคน สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>-ครู แยกบทสรุปของนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับปรับปรุง แล้วนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงการเรียนการสอนซ่อม และเสริมตามศักยภาพของแต่ละคน</p>	<p>-นักเรียนทั้งชั้น ร้องเพลง “ภูมิแผ่นดินนวมินทรมหาราช” พร้อม ๆ กันและร่วมกันวิเคราะห์เนื้อเพลง เพื่อหาเนื้อหาสาระสำหรับการเรียนรู้</p> <p>-นักเรียน ส่งตัวแทนของห้อง เขียนแผนผังความคิดลงบนกระดานตามความเห็นของนักเรียนในชั้น</p> <p>-นักเรียนบันทึกผังความคิดที่ร่วมกันสร้างลงในสมุด</p> <p>-นักเรียนแบ่งกลุ่มอย่างอิสระ ตามความสนใจ ดำเนินเรื่องกระบวนการกลุ่มตามระบอบประชาธิปไตย</p> <p>-นักเรียน เลือกเรื่องที่จะเรียนอย่างอิสระ</p> <p>-นักเรียนแต่ละกลุ่ม เสนอรูปแบบวิธีการเรียนการเก็บข้อมูล</p> <p>-นักเรียน หาแหล่งการเรียนรู้ เสนอรูปแบบชิ้นงานกำหนดเวลาการทำงาน และประเมินการทำงานตามกติกาของกลุ่ม</p> <p>-นักเรียน นำผลงานกลุ่มเสนอรายงาน ต่อชั้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>-นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถาม</p> <p>-นักเรียนสรุปองค์ความรู้เป็นรายบุคคล ด้วยผังความคิด</p> <p>-นักเรียนกลุ่มดีเยี่ยม ได้รับการเสริมบทเรียน ด้วยการอ่านใบความรู้เพิ่มเติม จากวารสารคุณหญิง</p> <p>นักเรียนกลุ่มดี ได้รับการอ่านความรู้ เพิ่มเติม</p> <p>นักเรียนกลุ่มปรับปรุง ได้รับการเติมเต็มด้วยคำเสริมแรงจากครูและให้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม</p>

สื่อการเรียนการสอน

สื่อ	แหล่งการเรียนรู้
1. บทเพลง “ภูมิแผ่นดินนวมินทรมหาราช” 2. พจนานุกรม หนังสือ วารสาร , หนังสือพิมพ์ 3. ไบความรู้	-โทรทัศน์ , วิทยุ , เทป -ห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

วิธีวัด	เครื่องมือวัด	ผู้วัด
การสังเกต	แบบสังเกต	ตนเอง ครู
การประเมินตนเอง	แบบประเมินตนเอง	ตนเอง
ตรวจผลงาน	ชิ้นงานตามความสนใจของนักเรียน	ตนเอง ครู เพื่อน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....
 (ลงชื่อ).....ผู้ตรวจแผนการสอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยโครงงานแบบสำรวจ
 โครงงานวิชาสังคมศึกษา

การเรียนรู้โดยโครงงาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียน
 ได้ฝึกกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ สรุปลองค์ความรู้ ใช้กระบวนการ
 กลุ่ม มีการวางแผน การทำงาน ทำงานอย่างมีระบบมีระเบียบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น มีการเชื่อมโยงความรู้กับสรรพสิ่งรอบตัว วิเคราะห์
 สังเคราะห์ นำเสนองานอย่างมีระบบ

ขั้นตอนการทำโครงการ

1. ขั้นวางแผน

- ๑ ประชุมกลุ่มปรึกษาหารือ สร้างข้อตกลงในการทำงาน
- ๑ เลือกเรื่องที่ต้องการศึกษาคำตอบด้วยตนเอง
- ๑ วิเคราะห์ สรุปประเด็นที่ต้องการศึกษา หาวิธีการ และตกลงเลือกแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยตนเอง
- ๑ ทบทวน ปรับปรุงวิธีการไปหาคำตอบ

2. ขั้นดำเนินการ

- ๑ ลงมือปฏิบัติ (เรียนรู้ หาคำตอบ) ตามแผนที่วางไว้ทั้งในเวลาและนอกเวลา
- ๑ เรียน และเป็นการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่

3. ขั้นนำเสนอโครงการ

- ๑ นำเสนอข้อมูล/ความรู้ที่ได้พบ
- ๑ จัดแสดงชิ้นงาน เช่น หนังสือเล่มเล็ก บทละคร รายงานโครงการ ฯลฯ

4. ขั้นประเมินผล

- ๑ ประเมินผลคุณภาพของชิ้นงาน กระบวนการทำงาน
- ๑ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยโครงการแบบสำรวจวิชาสังคมศึกษา สามารถจัดให้เหมาะกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องด้วยภูมิปัญญาไทย ปัญหาท้องถิ่น การละเล่น พื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น อาชีพของคนในชุมชน การเมืองการปกครองของชุมชน และของประเทศ ศาสนา และประชากรศึกษา เป็นต้น

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมการสอน โดยโครงงานแบบสำรวจ

แผนการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 4 ศิลปวัฒนธรรม

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เวลา 18 คาบ

สาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของเรา เป็นหน้าที่ของทุกคน ในท้องถิ่นต้องอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้เกิดความภาคภูมิใจ และหวงแหนไว้เป็นมรดกไทยในท้องถิ่นสืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สร้างองค์ความรู้จากข้อมูลในท้องถิ่นได้
2. พบแหล่งความรู้และมีวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ภาระงาน

1. สร้างแผนผังประมวลความคิดเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
2. สำรวจ สัมภาษณ์ แสวงหาความรู้จากท้องถิ่น
3. จัดทำโครงงานแบบสำรวจตามความสนใจ เผยแพร่ผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
<p>ชั้นนำ</p> <p>-ครู สนทนาถึงประเพณีของอำเภอ ไทรน้อย ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในท้องถิ่น</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูใช้คำถามให้นักเรียนร่วมมือค้นหา ประเพณีและวัฒนธรรมอื่นๆ ในท้องถิ่น 2. ครูให้นักเรียนร่วมกันสร้างแผนผังประมวล ความคิดเรื่อง ประเพณีและวัฒนธรรม ในท้องถิ่น 3. ให้นักเรียนเลือกเรียนเนื้อเรื่อง ในผัง ประมวลความคิดตามความสนใจ 4. ครูให้กลุ่มสนใจปฏิบัติกิจกรรม กระบวนการกลุ่ม <p>-ครูและนักเรียน ตกลงร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม ช่วงระยะเวลา 1 สัปดาห์ ในห้องเรียนตามปกติ และปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียนตามความ สัมผัสใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. สำหรับกลุ่มที่จะออกไปศึกษา ในชุมชน ที่ กำลังทำกิจกรรมทางประเพณีอยู่นั้น ครูขอ ร่วมไปกับนักเรียนเพื่ออำนวยความสะดวก ดูแล ความปลอดภัย ช่วยเหลือจนกระบวนการ หาคำตอบสิ้นสุดลง 	<p>-นักเรียน ร่วมสนทนา เล่าประสบการณ์เดิม ของทุกคนอย่างหลากหลาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเสนอกิจกรรมในท้องถิ่น ที่เป็น ประเพณีและวัฒนธรรม 2. นักเรียนสร้างแผนผังประมวลความคิด บนกระดานดำ 3. นักเรียนเลือกเรียนอย่างเสรี ตามความสนใจ 4. กลุ่มสนใจปฏิบัติกิจกรรม ระดมความคิด วางแผนการทำงาน เสนอรูปแบบการทำ โครงการแบบสำรวจ กำหนดระยะเวลาใน การทำงาน และประเมินผล ด้วยกลุ่มของ ตนและของเพื่อน 5. นักเรียน ออกไปหาคำตอบจากชุมชนตาม ที่ตกลงวางแผนไว้ <p>-กลุ่มสนใจที่จะศึกษาเรื่องประเพณี ตักบาตร ท้องน้ำและประเพณีแข่งเรือหัวปลาหลด นักเรียนออกไปศึกษาทันที</p> <p>-สำหรับประเพณีอื่นๆ นักเรียนเลือก และตกลง วิธีหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้ด้วยกลุ่มตน เช่น วัด พระสงฆ์ ผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง หนังสือใน ห้องสมุด ฯลฯ</p>

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
6. ให้นักเรียนนำเสนอข้อมูล ตามที่วางแผนไว้	6. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากวิธีการค้นหา นำเสนอข้อมูล รวบรวมเป็นโครงการแบบสำรวจวาดภาพและถ่ายภาพประกอบ
ขั้นสรุป 1. ครูให้นักเรียนออกแบบและตั้งเกณฑ์ การประเมิน 2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป	1. นักเรียนวางแผนระดมความคิด ออกแบบ ประเมินโครงการ ตั้งเกณฑ์การประเมินตนเอง นำไปให้เพื่อนประเมิน และนำส่งครู เพื่อรับการประเมิน 2. นักเรียนนำเสนอโครงการ สรุปความรู้และ กระบวนการต่อชั้นเรียน

ชิ้นงาน หลักฐาน ผลงาน

ได้แก่ โครงการแบบสำรวจตามความสนใจ

สื่อการเรียนการสอน

สื่อ	แหล่งการเรียนรู้
หนังสืออ่านเพิ่มเติม ประเพณีพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องปั้นดินเผา รูปภาพ	ห้องสมุด ประเพณีในชุมชน ท้องถิ่น อ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี

การวัดและประเมินผล

วิธีวัด	เครื่องมือวัด	ผู้วัด
สังเกต ตรวจผลงาน	- แบบสังเกต - โครงการ - แบบประเมินโครงการ	- ครู - ตนเอง เพื่อน ครู ผู้ปกครอง

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจแผนการสอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่าง ใบงาน

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 1-5 , 10-11 , 13-14 , 21

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจ รวบรวม และสรุปความรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและจัดทำโครงการ
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและเรียนรู้ร่วมกันได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. วางแผนการปฏิบัติงาน
2. ระดมความคิดตั้งชื่อโครงการ วางแผนหาคำตอบที่ต้องเรียนรู้ แบ่งงานแบ่งหน้าที่
3. ทำผังความคิดเพื่อหาคำตอบได้อย่างสมบูรณ์
4. วางแผน ตั้งประเด็นการเรียนรู้ วิธีการศึกษา และกำหนดแหล่งเรียนรู้
5. บันทึกขั้นตอนการทำงานตามลำดับขั้นจนได้คำตอบในสิ่งที่อยากรู้
6. นำความรู้ที่ได้มาประมวลสรุป
7. วาดรูปประกอบ หรือใช้ถ่ายภาพประกอบโครงการ
8. ออกแบบ และประเมินงานตามเกณฑ์โดยตนเอง โดยเพื่อนและโดยครู
9. การนำเสนอโครงการ
10. นำเสนอผลงาน ต่อชั้นเรียนในรูปแบบที่ตกลงในกลุ่ม เช่น การแสดงบทบาทสมมุติ การเสนอชิ้นงานเป็นการ์ตูน
11. การนำเสนอชิ้นงานเป็นรูปเล่ม การนำเสนอในรูปแบบแสดงขั้นตอน และการดำเนินงาน เป็นต้น
12. การปรึกษา เมื่อมีข้อสงสัย ต้องการความช่วยเหลือ หรือต้องการคำแนะนำให้ปรึกษาครูได้ตลอดเวลา

เป้าหมาย/ผลงาน/หลักฐาน

ได้แก่ โครงการแบบสำรวจ

รายการประเมินตนเอง การสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ

งานเรื่อง.....

รายการ	บ่อย	บางครั้ง	ยังไม่เคย
ฉันรู้วิธีการหาแหล่งข้อมูล			
เรียนรู้วิธีการทำแผนที่ชนิดต่างๆ			
มีความพยายามมุ่งมั่นในการทำงาน			
เมื่อมีปัญหาสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง			
มีการตรวจสอบงานด้วยตนเอง			
มีการนำเสนอผลงานต่อกลุ่ม			

ปัญหาที่เกิดขึ้น.....

การปรับปรุงแก้ไข.....

ความคิดเห็นอื่นๆ.....

(ลงชื่อ).....(ตนเอง)

วัน/เดือน/ปี.....

แบบสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียนต่อผลงาน

ชื่อชิ้นงาน.....

งานนี้นักเรียนประเมินว่าควรได้คะแนนเท่าใด (คะแนนเต็ม 10) และบอกเหตุผล

.....

จุดเด่น จุดด้อยของชิ้นงานนี้มีอะไร.....

ถ้าจะปรับปรุงงานนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร.....

ลงชื่อ.....

วัน/เดือน/ปี.....

ความคิดเห็นของครู

ความคิดเห็นของครู.....

ลงชื่อ.....

วัน/เดือน/ปี.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะมุ่งวัดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งไม่สามารถวัดโดยใช้ เครื่องมือเพียงชนิดเดียวได้ ต้องใช้วิธีการหลายอย่างเพื่อการตัดสินใจใน การปรับปรุงการเรียน การสอน และเพื่อการตัดสินผลการเรียนโดยเน้นการ วัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ผู้มีส่วนในการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ประเมินโดยตนเอง ด้วยการออกแบบ และสร้างเกณฑ์ร่วมกับเพื่อนในกลุ่มประเมินผลงานด้วยตนเอง หรือประเมินตามข้อตกลงของกลุ่ม
2. ประเมินโดยเพื่อน นำผลงานให้เพื่อนร่วมประเมิน พร้อม กับชี้แจงเหตุผลประกอบด้วยตนเอง

3. ประเมินโดยครู โดย

- ประเมินความรู้ความสามารถ เช่นการสรุปความรู้ด้วย แผนผังความคิด ใช้แบบทดสอบ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบงาน/ชิ้นงาน/หลักฐานที่เป็นร่องรอยการเรียนรู้

- ประเมินทักษะการทำงาน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

- ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้แบบสังเกต พฤติกรรมอันแสดงถึงความเป็นคนดี และมีความสุข

การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดบรรยากาศในห้องเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน และจัดห้องให้เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียน จัดมุมสบาย มีเกม ที่เอื้อต่อกระบวนการคิด ทั้งที่จัดซื้อ จัดหาและนักเรียนจัดทำ หลายกลุ่มประสบการณ์ จัดมุมหนังสือส่งเสริมให้รักการอ่าน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีต้นไม้ร่มรื่น รอบโรงเรียนมีลำคลอง และวัด เป็นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยธรรมชาติ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสื่อเอกสารได้จัดทำสื่อด้านศิลป วัฒนธรรมให้นักเรียนใช้เรียนรู้ด้วยตนเองเช่น บทเรียนด้วยตนเองเรื่อง ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ เรื่องจังหวัดนนทบุรี บทเรียนสื่อประสม เรื่องบุคคลที่สำคัญ เรื่องศิลปวัฒนธรรม เรื่อง พุทธประวัติ บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องในหลวงของเรา หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องขุนรอนปลัดชู เรื่องพันท้าย นรสิงห์ เอกสารประกอบการสอนเรื่อง อ่างทอง สมรภูมิในสงครามในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวร เป็นต้น

ภารกิจของครูต้นแบบ

เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้

ภารกิจของครูต้นแบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ คือการสร้างครูเครือข่ายให้สามารถปฏิบัติภารกิจจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้กับนักเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเครือข่ายของครูเป็นครูที่ทำการสอนต่างกลุ่มประสบการณ์กัน คือกลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มประสบการณ์พิเศษภาษาอังกฤษ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการงานและพื้นฐานและอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พลศึกษา และต่างระดับชั้น ได้แก่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น จึงต้องพยายามคิดค้นวิธีการสร้างครูเครือข่ายขึ้นมา เพื่อให้เกิดผลดีมากที่สุด

การสร้างความสัมพันธ์ และปลูกฝังศรัทธาระหว่างครูต้นแบบและครูเครือข่าย มีวิธีการดังนี้

- ๑ มีความเป็นตัวของตัวเองที่พร้อมจะให้
- ๑ ช่วยเหลืออย่างเต็มที่
- ๑ พบสิ่งใดเป็นประโยชน์ต่อเครือข่ายจะชวนขวยมาให้
- ๑ บ้านครูต้นแบบเปิดรับครูเครือข่ายและครูอื่น ๆ ตลอดเวลา
- ๑ รับประทานอาหารที่ไม่ว่าวัน เวลา
- ๑ ทำงานให้ดูเป็นตัวอย่าง สิ่งใดที่ครูเครือข่ายต้องปฏิบัติ ครูต้นแบบต้องทำสิ่งนั้นก่อน

วิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูเครือข่าย

1. ให้ศึกษาเอกสาร เป็นเอกสารที่สำคัญๆ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. ระดับคุณภาพของครู
3. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
4. เอกสารการวัดและประเมินผลของกรมวิชาการ
5. การสอนแบบบูรณาการ
6. บทเรียนสื่อประสม

นอกจากนี้ ยังให้ครูเครือข่ายได้ศึกษาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ อีก เช่น ในเรื่องการเชื่อมโยงความรู้สู่ท้องถิ่น หลักสูตรท้องถิ่น การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี การตั้งคำถาม การจัดทำโครงการ การวิจัยในชั้นเรียน และรายงานการพัฒนาในรูปแบบแฟ้มสะสมงานของครูอีก 12 ชิ้น เป็นต้น

2. ศึกษาดูงานของครูต้นแบบ และงานนิทรรศการของวงการครู
3. บรรยาย และปฏิบัติการ โดยมีการประชุมใหญ่เดือนละ 1 ครั้ง
สรุปการดำเนินงานในรอบเดือน และศึกษาเอกสารปฏิบัติการตามปฏิทินปฏิบัติงาน

4. นำผลงานของทุกคนจัดนิทรรศการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิธีการและกิจกรรมการนิเทศครูเครือข่าย

ใช้วิธีการนิเทศในหลายรูปแบบดังนี้

1. การประชุมประจำเดือน เป็นการประชุมใหญ่เดือนละ 1 ครั้ง
2. การนิเทศเป็นรายบุคคล ระบายปัญหา การให้คำปรึกษาใน 2

รูปแบบ

- ๑ แบบผู้ให้คำแนะนำเป็นศูนย์กลาง
- ๑ แบบผู้ขอคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง
3. ให้คำปรึกษาแบบมีส่วนร่วม
4. การสาธิตการสอน
5. การเยี่ยมชมห้องเรียน
6. การจัดนิทรรศการ
7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูเครือข่ายมีทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการปฏิบัติที่แตกต่าง ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
8. นิเทศแบบนำครูพัฒนา เนื่องจากเครือข่ายดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 1 ท่านเป็นเครือข่ายแบบนำครูพัฒนา ช่วยเหลือ ดูแล ร่วมมือกันพัฒนาเครือข่ายอย่างเต็มความสามารถ

จากครูต้นแบบ

ขยายสู่เพื่อนครูเครือข่าย อย่างไม่หยุดยั้ง

ครู ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสอบเรียนต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ สาขาคณะสอนสังคมศึกษา ในปีการศึกษา 2544 ขณะเดียวกันได้พัฒนาตนเองด้วยการศึกษาเอกสารจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานในระดับต่างๆ เสมอมา ได้แนวความรู้และแนวปฏิบัตินำมาพัฒนางานการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มาทดลองใช้กับนักเรียน แล้วนำไปปรับปรุงเพื่อให้บรรลุผลที่ตั้งไว้

นอกจากการปฏิบัติหน้าที่สายผู้สอน เพื่อการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการเก็บงาน โดยได้เป็นแกนนำตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก ด้วยการควบคุมการตรวจสอบคุณภาพกับหลักการสอนที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) ร่วมกันดำเนินงานตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบประเมินผล (C) และร่วมกันนำผลการประเมินมาปรับปรุง (A) ด้วย

เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป จึงขอเล่าถึงประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

การวางแผนการปฏิบัติงาน (P)

1. วางแผนกำหนดเนื้อหาสาระระหว่างครูและนักเรียน ด้วยแผนผังความคิด
2. วิเคราะห์หลักสูตร หาความเชื่อมโยงของสาระตามความต้องการของนักเรียนกับหลักสูตรแกนกลาง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คาบเวลา กิจกรรมการเรียนรู้ (ภาระงาน) ชิ้นงาน/หลักฐาน/ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้
3. เตรียมสื่อ/แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้
4. เตรียมแผนการเรียนรู้
5. ครูและนักเรียนเตรียมการวัดและประเมินผลโดยจัดทำ เครื่องมือ แบบประเมิน เช่นแบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน แบบสังเกต
6. นักเรียนวางแผนการทำงาน วางแผนแสวงหาความรู้ ตามประเด็นการเรียนรู้

การดำเนินการตามแผน (D)

1. นักเรียน ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้
2. ครู เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ สนับสนุนทรัพยากร กำกับดูแล

ตรวจสอบประเมินผล (C)

1. ผู้ประเมินผลคือ ตัวนักเรียน เพื่อน ครู และผู้ปกครอง
2. จัดทำเครื่องมือและใช้วิธีประเมินที่มีร่องรอยที่ถูกต้อง
3. เก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่อง และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)

1. ด้านการเรียนรู้

- 1) แยกนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ หรือนักเรียนที่ครูต้องให้การพัฒนาออกจากกลุ่ม
- 2) วางแผนจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ กระบวนการ หรือสร้างสื่อใหม่
- 3) นำไปสอนนักเรียนในกลุ่มที่ต้องการแก้ปัญหา หรือพัฒนาอีกครั้ง
- 4) เก็บข้อมูล นำมาวิเคราะห์
- 5) เขียนรายงานในรูปแบบวิจัยในชั้นเรียน

2. ด้านพฤติกรรม

ระหว่างเรียนครูสังเกต เมื่อพบนักเรียนมีพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข ต้องช่วยเหลือเพื่อลดปัญหาในห้องเรียนลง และปรับพฤติกรรมให้เป็นบวกในแต่ละคน หรือกลุ่มย่อยก็ตาม ครูได้ดำเนินการเก็บข้อมูล วางแผนแก้ไข ดำเนินการแก้ไขตามแผน บันทึกผล นำผลมาวิเคราะห์ เขียนรายงานสรุป เป็นการวิจัยพฤติกรรม และศึกษาเด็กเป็นรายกรณี

จากการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) อีกครั้ง จึงเป็นการเริ่มต้นการดำเนินการของการวางแผนการปฏิบัติงาน (P) การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบประเมินผล (C) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานอีกครั้ง

ผลการดำเนินงานจึงเกิดร่องรอย/หลักฐาน/เป็นแฟ้มสะสมงานครู ชื่นงาน/ผลงาน ของนักเรียน และคุณลักษณะที่เกิดกับนักเรียนในระดับหนึ่ง ซึ่งต้องพัฒนาต่อไปให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

แนะนำ

ครูต้นแบบ

คณะผู้ดำเนินการ**ที่ปรึกษา**

ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร.นงราม เศรษฐพานิช
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
นางสาวมยุรี จารุปาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิจัย

นางสิริมา กลิ่นกุหลาบ ครูต้นแบบ ปี 2542
วิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสังคมศึกษา
ระดับ ประถมศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน

อาจารย์ไพเราะ พุ่มมั่น

ผู้ดำเนินการโครงการ

นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ
นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ
นางสาวชนิตา อาคมวิฒนะ

บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

ผู้ประสาน

นายสมยศ พันธุ์โอสาร์กุล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกค.)
สำนักนายกรัฐมนตรื

ความเป็นครูต้นแบบ...เพื่อครูเครือข่าย

- { พร้อมที่จะให้
- { เต็มใจที่จะรับ
- { บ้านเปิดรับ ตลอดเวลา
- { ช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ

สิริมา กลิ่นกุหลาบ

